

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Boico Victor, Diaconu Iurie,

examinând, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpat, avocatul Grosu Dragoș în numele inculpatului și de către partea vătămată Baran Parascovia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui

Rîșchitor Ion XXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 02.09.2019– 21.06.2021;

Instanța de apel: 27.07.2021 – 13.10.2021;

Instanța de recurs: 11.01.2022 – 30.03.2022.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 21 iunie 2021, Rîșchitor Ion a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de articolele 155, 197 alin. (2) lit. a), 201¹ alin. (1) lit. b), 179 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilite următoarele pedepse:

- în baza art. 155 Cod penal – 1 (un) an închisoare;
- în baza art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal – 2 (doi) ani închisoare;
- în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal – 1 (un) an închisoare;
- în baza art. 179 alin. (1) Cod penal – 6 (șase) luni închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i s-a stabilit lui Rîșchitor Ion, pedeapsa definitivă de 4 (patru) ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

A fost respinsă ca neîntemeiată cerința procurorului privind încasarea din contul inculpatului Rîșchitor Ion a cheltuielilor judiciare.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, *Rîșchitor Ion, în perioada lunilor mai-iunie 2019, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind,*

în mod conștient survenirea acestora, pe fonul relațiilor ostile apărute între el și concubina Baran Parascovia, ca consecință a faptului că, ultima nu dorea să concubineze în continuare cu el, a amenințat-o cu omor, insuflându-i temerea de a fi incendiată, în așa mod existând pericolul realizării acestei amenințări.

Tot el, în noaptea spre 22.06.2019, în jurul orelor 01:00, având scopul distrugerii bunurilor altei persoane, acționând cu intenție unică, a incendiat casa de locuit a concubinei sale situată în s. XXXX, r-l Soroca, cauza producerii incendiului fiind, conform actului de constatare a incendiului din 22.06.2019, eliberat de către DSE Soroca-incendiere intenționată, astfel, în urma incendierii imobilelor și bunurilor personale ale părților vătămate Belinschi Galina și Baran Parascovia fiindu-le cauzată ultimelor o daună materială în sumă totală de 540 000,00 lei, ceea ce constituie daune în proporții mari.

Tot el, începând din luna mai anul 2019, după ce cet. Baran Parascovia, a refuzat a concubina cu el, constant și insistent, periodic când se afla în stare de ebrietate alcoolică, dorind să-și demonstreze autoritatea asupra fostei sale concubine, având scopul de a continua să locuiască împreună în gospodăria dânzei, contrar voinței ei, a persecutat-o continuu, manifestând un comportament agresiv față de ea, exprimat prin cuvinte injurioase, ofense, amenințări cu omor și distrugerea bunurilor cauzându-i astfel daune morale, manifestate prin stări de tensiune, frică, umilință și înjosire, impunându-și în acest mod voința și control asupra victimei.

Tot el, la 06.06.2019, în jurul orelor 01:30, intenționat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor, admitând în mod conștient survenirea acestora și în lipsa acordului proprietarului, lezând dreptul constituțional al persoanei prevăzut de art. 29 din Constituția Republicii Moldova, potrivit căruia domiciliul și reședința sunt inviolabile și nimeni nu poate pătrunde sau rămâne în domiciliul sau reședința unei persoane fără consimțământul acesteia, fără permisiunea și acordul stăpânei, a pătruns ilegal în gospodăria cet. Morneală Feodosia, situată în s. XXXX, r-l Soroca, unde s-a aflat un timp îndelungat și totodată la cererea insistentă a stăpânei de a părăsi domiciliul el categoric a refuzat.

Prima instanță a stabilit că, acțiunile inculpatului Rîschitor Ion, juridic se încadrează în baza art. 155 Cod penal cu indicii de calificare: „amenințarea cu omor, dacă a existat pericolul real al acestei amenințări”, în baza art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal cu indicii de calificare: „distrugerea intenționată a bunurilor, care a cauzat daune în proporții mari, săvârșită prin incendiere”, în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal cu indicii de calificare: „violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin acțiuni violente, în scopul intimidării și impunerii voinței și controlului asupra victimei” și în baza art. 179 alin. (1) Cod penal cu indicii de calificare: „violarea de domiciliu, adică pătrunderea și rămânerea ilegală în

domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a-l părăsi la cererea ei”.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Angela Cebotari în numele inculpatului, solicitând examinarea și admiterea apelului, casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Rîșchitor Ion să fie achitat în capetele de învinuire prevăzute la articolele 155, 197 alin (1), 179 alin (1) Cod penal, iar în capătul de învinuire prevăzut la art. 201¹ Cod penal, să fie încetat procesul penal cu atragerea inculpatului la răspundere contravențională potrivit art. 78¹ Cod contravențional.

3.1 În conținutul cererii de apel depuse, apărătorul inculpatului a invocat că:

- instanța de fond incorect a apreciat probele prezentate de acuzatorul de stat, având în vedere că în cadrul cercetării judecătorești, cât și la faza de urmărire penală, prin audierea martorilor pe cazul dat, nu au fost dovedite faptele referitoare la existența elementelor infracțiunilor imputate inculpatului, ba mai mult ca atât, probele prezentate de acuzatorul de stat au contrazis învinuirea înaintată inculpatului;

- din probatoriul existent la materialele cauzei, nu a fost dovedit faptul că în seara din 06 iulie 2019, în casa lui Momeală Feodora, se afla Baran Parascovia împreună cu fiica ei Belinschi Alexandrina;

- fiind audiată în cadrul urmăririi penale, Belinschi Alexandrina nu a relatat despre faptul că ea, la 06.07.2019, împreună cu bunica sa, Baran Parascovia, a fost amenințată cu omor de către inculpat. Din declarațiile acesteia au reieșit relațiile ostile dintre inculpat și partea vătămată și circumstanțele incendiului care a avut loc în vara anului 2019;

- învinuirea adusă inculpatului în baza art. 179 alin (1) Cod penal, nu și-a regăsit confirmare, deoarece în acțiunile inculpatului nu se regăsesc elementele constitutive ale acestei infracțiuni, deoarece pe parcursul urmăririi penale fiind audiată partea vătămată Morneală Feodora nu reiese careva cerințe a ultimei față de Rîșchitor Ion de a părăsi domiciliul său la care ultimul ar fi refuzat categoric, ci reies alte circumstanțe, precum că Morneală Feodora, văzându-l pe inculpat în gospodăria sa, imediat a alergat la vecinii săi în ajutor, care au fost audiați și ei în instanța de judecată;

- în ședința de judecată nu au fost prezentate probe, care ar dovedi vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 197 alin (1) Cod penal;

- acuzatorul îl învinuiește pe inculpat de incendierea casei de locuit și a saraiului care-i aparținea părții vătămate Baran Parascovia, dar incendierea intenționată care i se impută inculpatului este doar o presupunere și nu este dovedită cu nici o probă în cauza dată;

- fiind audiat în ședință de judecată martorul Pereteatcu Ghenadie, care deține și funcția de primar în satul XXXX, r-ul Soroca, a declarat că cunoaște că între Rîșchitor Ion și Baran Parascovia erau dese certuri, fapt care a aflat de la polițistul de sector. Într-o noapte a fost chemat de vecina Pînzari Silvia că arde casa lui Baran Parascovia. Atunci având bănuieli în privința lui Rîșchitor Ion că a incendiat casa, el, împreună cu încă două persoane, s-au deplasat la casa lui Rîșchitor Ion. Ajungând la locul destinat, Rîșchitor Ion a ieșit în haine de noapte. Cu permisiunea ultimului a intrat în casă pentru a verifica dacă nu sunt careva haine murdare de benzină. Astfel de haine nu a depistat, hainele de pe Rîșchitor Ion erau curate. Toți trei au vorbit cu Ion. Erau niște haine jos, însă aceste haine erau curate. Martorii Eșanu Eugen și Chiorescu Nicolae în ședință de judecată au confirmat că în noaptea când a fost incendiat saraiul, Rîșchitor Ion a rămas să înopteze la Eșanu Eugen și a plecat de la el pe la orele 06:00 dimineața;

- probele administrate de acuzatorul de stat în instanța de judecată nu probează prezența în acțiunile inculpatului Rîșchitor Ion a infracțiunilor prevăzute de articolele 155, 197 alin (1), 179 alin (1) Cod penal;

- acțiunile de violență în familie au fost recunoscute de către inculpat, însă nu și mărimea prejudiciului, de aceea, în acțiunile inculpatului, se regăsesc elementele constitutive a contravenției prevăzute de art. 78¹ Cod contravențional.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2021 a fost admis apelul avocatului Cebotari Angela depus în numele inculpatului, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Rîșchitor Ion a fost considerat condamnat în baza art. 179 alin. (1) Cod penal și s-a liberează de pedeapsă penală în baza art. 179 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție prevăzut de art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal.

Rîșchitor Ion a fost considerat condamnat:

- în baza art. 155 Cod penal, la pedeapsă închisoare pe termen de 1 (un) an;

- în baza art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, la pedeapsă închisoare pe termen de 2 (doi) ani;

- în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, la pedeapsă închisoare pe termen de 1 (un) an.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor cu închisoarea, s-a stabilit lui Rîșchitor Ion pedeapsa definitivă închisoare pe termen de 3 (trei) ani 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor, astfel just s-a ajuns la concluzia de calificării a acțiunilor lui Rîșchitor Ion în baza articolelor 155, 179 alin. (1), 197 alin. (2) lit. a), 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal.

Descriind elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de articolele 155, 179 alin. (1), 197 alin. (2) lit. a), 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, instanța de apel, în combaterea poziției avocatului apelant susținută de avocatul participant și inculpatul Rîșchitor Ion, a indicat că vinovăția acestuia se confirmă prin: declarațiile părții vătămate Baran Parascovia depuse în instanța de fond la 29.10.2019 (f.d.229-233, vol. I); declarațiile părții vătămate Morneala Feodora depuse în instanța de fond la 29.10.2019 (f.d.235-240, vol. I), declarațiile martorului Pereteatcu Ghenadie depuse în instanța de fond la 29.10.2019 (f.d.242- 244, vol. I); declarațiile martorului Patrașco Nicolai depuse în instanța de fond la 06.10.2020 (f.d.36-40, vol. II); declarațiile martorului Sotnic Profir depuse în instanța de fond la 06.10.2020 (f.d.41-42, vol. II); ale martorului Pînzari Sveatoslav depuse în instanța de fond la 25.11.2020 (f.d.52-56, vol. II); ale martorului Cazacu Petru depuse în instanța de fond la 25.11.2020 (f.d.58-59, vol. II); ale martorului Eșanu Eugen depuse în instanța de fond la 04.02.2021 (f.d.63-64, vol. II); și ale martorului Chiorescu Nicolae depuse în instanța de fond la 05.03.2021 (f.d.68-69, vol. II).

Instanța de apel a relevat și faptul că, deși inculpatul Rîșchitor Ion nu recunoaște vinovăția pe capetele înaintate de învinuire și pledează nevinovat, solicitând achitarea sa, totuși declarațiile acestuia parțial confirmă vinovăția acestuia de comiterea infracțiunilor incriminate (f.d.70-74, vol. II).

În decizie s-a menționat că vina inculpatului se mai confirmă și prin probele scrise ale cauzei penale cercetate în instanța de fond și suplimentar în cea de apel și anume: plângere (denunț) de la Baran Parascovia (f.d.4, vol. I); comunicarea telefonică R-2 nr.4101 din 22.06.2019, parvenită de la Pînzari Silvia dom. s. XXXX, potrivit cărei la 22.06.2019 s-a incendiat casa consătenței Baran Parascovia (f.d.11, vol. I); proces-verbal de cercetare la fața locului din 22.06.2019, fiind cercetat locuința situată în s. XXXX, r-nul Soroca ce aparține cet. Baran Parascovia (f.d.13-14, vol. I); act de constatare a incendiului din 22.06.2019 a imobilului Parascoviei Baran din s. XXXX, r-nul Soroca, potrivit cărui la rubrica "cauza probabilă de producere a incendiului" este indicat: incendiere intenționată (f.d.15, vol. I); cererea Parascoviei Baran din

22.06.2019, prin care a solicitat organelor de poliție de a lua măsuri conform legislației în vigoare cu persoane necunoscute care la data de 22.06.20189 i-au dat foc casei în care locuiește pe la ora 01:30, care a ars în întregime. A mai indicat, că îl bănuiește pe concubinul său Rîșchitor Ion din motiv că i-a zis că îi va da foc la locuință (f.d.16, vol. I); comunicarea telefonică R-2 nr.3540 din 03.06.2019 de la Patrașcu Nicolae, potrivit cărei la data de 03.06.2016 s-a incendiat casa, persoane traumatate nu sunt (f.d.23, vol. I); proces-verbal de cercetare la fața locului din 03.06.2019, fiind cercetată gospodăria cet. Baran Lealea din s. XXXX, r-nul Soroca, cu planșa fotografică (f.d.24-27, vol. I); act de constatare a incendiului din 03.06.2019 a imobilului Parascoviei Baran din s.XXXX, r-nul Soroca, unde la rubrica "cauza posibilă de producere a incendiului" este indicat "incendiere intenționată" (f.d.28, vol. I); cererea Parascoviei Baran potrivit cărei aceasta a solicitat organelor de poliție de a lua măsuri în conformitate cu legislația în vigoare în privința lui Rîșchitor Ion care la data de 03.06.2019 intenționat i-a incendiat saraiul, cauzându-i o pagubă în sumă de 60 000 lei (f.d.29, vol. I); comunicarea telefonică R-2 nr.4108 din 22.06.2019 parvenită de la Baran Parascovia care a comunicat, că la 22.06.2019 a fost amenințată prin intermediul telefonului mobil de Rîșchitor Ion (f.d.41, vol. I); cererea Galinei Belinschi din 22.06.2019 prin care a solicitat organelor de poliție de a lua măsuri conform legislației în vigoare în privința lui Rîșchitor Ion care la data de 22.06.2019 aproximativ la ora 10:40 a amenințat-o cu răfuială fizică prin intermediul telefonul (f.d.42, vol. I); proces-verbal de cercetare la fața locului din 24.07.2019 fiind cercetată gospodăria Parascoviei Baran din r-nul Soroica, s. XXXX și fototabel (f.d.47-53, vol. I); sentința din 01.02.2016 în privința lui Rîșchitor Ion, prin care acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin. (4) Cod penal (f.d.101, vol. I); plângere (denunț) depusă de Morneală Feodora prin care a solicitat organelor de poliție de a lua măsuri în conformitate cu legislația în vigoare în privința lui Rîșchitor Ion, locuitor al s. XXXX, r-nul Soroca, fostul concubin al fiicei sale, Baran Parascovia care în noaptea de 05 spre 06.06.2019 pe la orele 01:30, fără permisiunea ei, a pătruns în gospodăria ei și în locuința din s. XXXX, r-nul Soroca și la cererea ei de a părăsi domiciliul Rîșchitor Ion categoric a refuzat (f.d.132, vol. I); proces-verbal din 13.08.2019 de cercetare la fața locului, fiind efectuată în gospodăria Feodorei Morneală Feodora din s. XXXX, r-nul Soroca, și planșa fotografică (f.d.133-141, vol. I); comunicarea telefonică R-2 nr.3630 din 06.06.2019 parvenită de la Morneală Feodora care a comunicat, că la data de 06.06.2019 cet. Rîșchitor Ion a incendiat bunurile personale din locuința ei deteriorându-le parțial (f.d.142, vol. I); proces-verbal din 06.06.2019 de cercetare la fața locului și fototabel, fiind cercetată gospodăria Feodorei Morneală din s. XXXX, r-nul Soroca

(f.d.143-148, vol. I); cererea depusă de Morneala Feodora din 06.06.2019, prin care a solicitat organelor de poliție de a întreprinde măsuri conform legislației în vigoare în privința lui Rîschitor Ion care la data de 06.06.2019 a pătruns în gospodăria ei și în casă a stropit cu benzină incendiind casa în care locuiește, ceea ce a avut loc în jurul orei 01:20 (f.d.149, vol. I).

Instanța de apel a statuat că nu poate fi reținut argumentul apelantului că, din probatoriul cauzei penale nu se dovedește faptul că în seara de 06.06.2019 Baran Parascovia și fiica sa Belinschi Alexandrina se aflau în casa Feodorei Morneală, unde au fost amenințate cu omor, or, inculpatului nu i-a fost înaintată învinuirea de amenințare cu omor anume la această dată, ci în perioada lunilor mai-iunie 2019.

Ce ține de motivul indicat, că Morneală Feodora nu i-a cerut inculpatului să părăsească domiciliul său și deci în acțiunile acestuia lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.179 Cod penal, instanța de apel a constatat că la fel nu poate fi reținut, or, după cum reiese din materialele cauzei, Rîschitor Ion a concubinat cu fiica Feodorei Morneală, locuind împreună, iar la 06.06.2019, nu mai trăia cu aceasta, fiind alungat de ultima, astfel, ne mai având dreptul de a intra în gospodăria Feodorei Morneală fără acordul acesteia, mai ales la o oră așa de târzie.

Nu a fost reținut nici motivul că, martorul Patrașco Nicolae a declarat că la 06.06.2019 a venit în gospodăria părții vătămate la solicitarea acesteia unde era Șerban Iurie și nu l-au găsit pe Rîschitor Ion, și deci în acea seară în afară de Patrașco Nicolae și Șerban Iurie nu a fost nimeni în gospodăria părții vătămate, instanța de apel reținând martorul Patrașco Nicolae a indicat că, atunci când a venit în gospodăria Feodosiei Morneală, acolo era Șerban Iurie, cu care l-au căutat pe Rîschitor Ion, însă ultimul plecase deja. Atunci au ieșit în drum și l-au strigat pe Ion, cerându-i să iasă de unde s-a ascuns, la ce Rîschitor Ion a răspuns din ograda Anastasiei, însă a refuzat să iasă, astfel, confirmându-se cele declarate de partea vătămată, că Rîschitor Ion a pătruns în gospodăria ei.

Instanța de apel a reținut că, declarațiile inculpatului, care a confirmat că a fost în acea seară în ograda părții vătămate, fără permisiunea ei, la ce aceasta i-a cerut să plece din gospodăria ei, totodată el, având cu sine o sticlă cu benzină, la fel confirmă vinovăția acestuia.

Instanța de apel a atestat că, declarațiile martorului Pereteatco Ghenadie, precum că, în seara când ardea casa Parascoviei Baran, Rîschitor Ion a ieșit din domiciliu în haine de noapte și nu a depistat lucruri murdare de benzină, nu au putut dezvinovăți inculpatul, or, vina lui s-a confirmat prin probele cauzei penale printre care, declarațiile martorului Pînzari Sveatoslav.

Ce ține de motivul invocat că martorii Chiorescu Nicolae și Eșanu Eugen

au confirmat că în noaptea când a fost incendiat saraiul Parascoviei Baran, Rîșchitor Ion a rămas să înnopteze la Eșanu Eugen și a plecat de la el pe la orele 06:00 dimineața, instanța de apel a reținut că acestuia i-a fost înaintată învinuire pe incendierea casei, în acea seară el fiind văzut de Pînzari Sveatoslav în preajma acestui imobil, totodată la Baran Parascovia aceste imobile fiind separate, ambele fiind incendiate în zile diferite.

Tot aici, instanța a mai menționat că martorul Chiorescu Nicolae a indicat că, Rîșchitor a înnoptat la el într-o zi de duminică, iar incendierea casei a avut loc la 26 iunie 2019, fiind zi de miercuri.

Ce ține de solicitarea apelantului de recalificare a acțiunilor inculpatului Rîșchitor Ion din prevederile art. 201¹ alin. (1) lit.b) Cod penal la art. 78¹ Cod contravențional, instanța de apel a menționat că, pentru ca un act de violență să fie calificat drept o contravenție prevăzută de art. 78¹ Cod contravențional, fapta trebuie să întrunească elementele constitutive ale unei contravenții, și anume obiectul, latura obiectivă, latura subiectivă și subiectul. Pentru ca fapta să poată fi calificată conform art. 78¹ Cod contravențional, maltratarea sau alte acte de violență comise de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, trebuie să provoace o vătămare neînsemnată a integrității corporale, totodată, la caz, deși nu au fost cauzate careva leziuni corporale, latura obiectivă a infracțiunii s-a manifestat prin crearea de către inculpat a stărilor de tensiune, frică, umilință și înjosire, impunându-și voința și controlul asupra victimei, acțiunile acestuia depășind limitele unei contravenții, deci fiind în prezența infracțiunii prevăzută de art.201¹ alin.(1) lit. b) Cod penal.

Fiind demonstrată vinovăția inculpatului Rîșchitor Ion de comiterea infracțiunilor incriminate, instanța de apel a considerat necesar de a înceta procesul penal în privința lui Rîșchitor Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzută de art. 179 alin. (1) Cod penal, cu liberarea acestuia de pedeapsa penală, deoarece de la data comiterii infracțiunii prevăzute de art. 179 alin. (1) Cod penal au trecut deja 2 ani.

Cu referire la pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de apel a constatat că prima instanță, la stabilirea pedepsei, a ținut cont de prevederile articolelor 61, 75 Cod penal, și a stabilit o pedeapsă corespunzător gravității faptelor și personalității inculpatului, în raport cu pericolul social concret al faptelor comise și atitudinea procesuală pe care a avut-o inculpatul pe parcursul judecării cauzei.

Ținând cont de existența prejudiciului material, de faptul că infracțiunile comise au atentat la viața și sănătatea părților vătămate, la bunurile acestora, instanța de apel a considerat că unica pedeapsă care va atinge scopul pedepsei penale este cea cu închisoare.

Ținând cont că, pentru infracțiunea prevăzută de art.179 alin.(1) Cod penal a intervenit termenul de prescripție de atragere la răspundere penală, instanța de apel a casat sentința în latura pedepsei, încetând procesul penal în această parte.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

- inculpatul Rîșchitor Ion, depuse la 12.11.2021 și la 03.02.2022;
- avocatul Grosu Dragoș în numele inculpatului;
- partea vătămată Baran Parascovia.

5.1 Prin depunerea recursurilor ordinare la 12.11.2021 și la 03.02.2022, inculpatul, neinvocând incidența dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită admiterea recursurilor și eliberarea sa din locurile de detenție.

În susținerea recursurilor inculpatul invocă că, partea vătămată Baran Parascovia a declarat că nu are pretenții față de inculpat, nu este vinovat și urmează să fie eliberat.

5.2 Prin recursul ordinar depus în numele inculpatului, avocatul Grosu Dragoș, invocând incidența *pct. 7*) a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penal, solicită admiterea recursului, casarea deciziei și dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În susținerea recursului avocatul Grosu Dragoș invocă următoarele:

- instanța de apel, la argumentele apărării s-a limitat să dea citire la prevederile teoretice din tratatele de drept penal, fără să motiveze și să argumenteze care anume elemente ale infracțiunilor prevăzute de articolele 155, 197 alin. (2) lit. a) Cod penal se regăsesc în acțiunile inculpatului și cum s-au manifestat acestea. Astfel, instanța de apel nu și-a motivat decizia;

- partea vătămată Baran Parascovia se afla în altă localitate decât agresorul Râșchitor Ion, iar amenințările cu omor i-au fost transmise de către mama ei prin telefon. În acțiunile lui Rîșchitor Ion lipsesc semnul obligatoriu al laturii obiective și latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal – existența pericolului de a fi realizată amenințarea cu omor a Parascoviei Baran și intenția directă;

- în acțiunile lui Rîșchitor Ion lipsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 176 alin. (1) Cod penal, or, inculpatul nu a pătruns ilegal în gospodăria cet. Feodora Morneală și nici nu a refuzat să părăsească domiciliul acesteia, deoarece Morneală Feodora nu i-a cerut acest fapt;

- instanțele inferioare nu au exemplificat în ce anume a constatat violența psihologică a inculpatului asupra părții vătămate Baran P. și cum s-a manifestat latura obiectivă și cea subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal. La materialele cauzei penale nu există un raport de evaluare psihologică care ar confirma pretinse acțiuni de violență psihologică față de Baran Parascovia și consecințele acestei violențe;

- la constatarea vinovăției inculpatului Rîșchitor Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, instanța de apel a luat ca veridice declarațiile martorului Pânzari Sveatoslav, în condițiile în care, acest martor –ar fi recunoscut pe Rîșchitor Ion că a trecut prin fața casei lui Baran Parascovia, deoarece acesta este șchiop de un picior.

5.3 Prin recursul ordinar depus la 10 ianuarie 2022, partea vătămată Baran Parascovia, neinvocând incidența dispozițiilor art. 427 Cod de procedură penală, solicită eliberarea lui Rîșchitor Ion, deoarece cu nimic nu este vinovat.

6. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal conchide că acestea sunt inadmisibile, din următoarele considerente.

7.1 Cu referire la recursurile ordinare declarate de către inculpat la 03 februarie 2022 și de către partea vătămată Baran Parascovia la 10 ianuarie 2022

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu articolele 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 45 de zile lucrătoare. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Potrivit art. 432 alin. (1) și (2) pct. 2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu în baza materialelor din dosar. Un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că recursul este declarat peste termen.*

Sub acest aspect se atestă că, potrivit materialelor dosarului, dispozitivul deciziei adoptate de către instanța de apel a fost pronunțat în

prezența procurorului, avocatului inculpatului Grosu Dragoș, avocatului părților vătămate Sanduleac Diana, părților vătămate Baran Parascovia și Morneala Feodora și a inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel și dispozitivul deciziei adoptate (Vol. II, f.d. 142verso-145), din care rezultă că aceștea au fost înștiințați despre data și ora pronunțării deciziei motivate stabilită pentru 24 noiembrie 2021.

Din materialele dosarului se constată că, la ședința de judecată de pronunțare a deciziei motivate din 24 noiembrie 2021, părțile la proces nu s-au prezentat, însă, potrivit recipisei din 24.11.2021, procurorul, avocatul inculpatului Grosu Dragoș și avocatul părților vătămate Sanduleac Diana au primit contra semnătură copia deciziei motivate (Vol. II, f.d. 165). Ulterior, la 25 noiembrie 2021, părților vătămate Baran Parascovia și Morneala Feodora și inculpatului, le-au fost expediate copia deciziei motivate pronunțate la 24 noiembrie 2021 (Vol. II, f.d. 166-167).

În continuare, Colegiul penal menționează că partea vătămată Baran Parascovia a declarat recurs ordinar la 10 ianuarie 2022, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei Curții Supreme de Justiție (Vol. II, f.d. 183), iar inculpatul Rîșchitor Ion, la rândul său, a declarat recurs ordinar la 03 februarie 2022, fapt confirmat prin ștampila poștală de pe plic (Vol. II, f.d. 182).

Așadar, Colegiul penal specifică că, în cauza deferită judecării, termenul de atac, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de *25 noiembrie 2021*, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de *27 decembrie 2021*.

Prin urmare, recursul inculpatului declarat la 03 februarie 2022 și recursul părții vătămate Baran Parascovia declarat la 10 ianuarie 2022 nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

La acest capitol este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

Totodată, Colegiul Penal menționează că art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Mai mult, Colegiul Penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, *deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.*

De asemenea, Colegiul Penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019* (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpat la 03.02.2022 și de către partea vătămată Baran Parascovia, pe motivul constatării declarării acestora peste termen.

7.2 Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpat la 12 noiembrie 2021.

La 12 noiembrie 2021 inculpatul a mai depus un recurs ordinar, care, în coroborare cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, este depus în termen.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise, în baza temeiurilor expres prevăzute de acest articol.

În sensul art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat, iar art. 430 Cod de procedură penală indică expres cerințele cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului

trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroarea comisă de instanță.

În corespundere cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide asupra inadmisibilității recursului ordinar în cazul în care constată că acesta nu corespunde după conținut prevederilor art. 430 Cod de procedură penală.

În speță, prin recursul declarat la 12 noiembrie 2021, inculpatul critică decizia, solicitând eliberarea sa din locurile de detenție, însă nu face trimitere la prevederile art. 427 Cod de procedură penală și omite totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5.1 din prezenta decizie*).

De principiu, instanța de recurs preia spre examinare doar acele critici, care sunt corespunzător argumentate de recurenți, cu indicarea legăturii cauzale dintre eroarea de drept pretinsă că a fost admisă de instanța inferioară și circumstanțele de fapt ale cauzei cărora acestea se circumscriu.

Pe această linie de considerente, Colegiul penal evidențiază că, simpla invocare a dezacordului cu soluția instanțelor, care nu sunt urmate de o motivare corespunzătoare, nu poate face obiect de examinare în procedura de recurs, având în acest sens în vedere că, potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Completarea cererii de recurs cu argumente ce ar suplini-o din oficiu, este contrară principiului contradictorialității ce guvernează întreg procesul penal.

Având în vedere cele consemnate supra, Colegiul penal statuează asupra soluției de inadmisibilitate a recursului ordinar declarat de către inculpat la 12 noiembrie 2021, deoarece acesta nu întrunește condițiile legale de conținut.

7.3 Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Grosu Dragoș în numele inculpatului

În speță se constată că avocatul Grosu Dragoș s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală instanța de recurs judecă cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Articolul 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Instanța de recurs nu poate evalua alte temeuri în drept al cazului de casare, decât cele invocate de recurent cu referire la textul de lege citat, cu excepția când prin soluție, nu se agravează situația părții împotriva căreia este declarat recursul.

Față de aspectele de drept relevate, se impune concluzia că în situația când din cererea de recurs se desprinde un temei indicat în art. 427 Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să analizeze temeinicia hotărârii atacate, referindu-se numai la temeiul motivat de recurent și numai în cazul când acesta se regăsește în textul de lege menționat.

Astfel, în ipoteza în care condamnatul a motivat, fără a indica temeiul de casare prevăzut în art. 427 Cod de procedură penală, neexistând sancțiune procesuală pentru omisiunea arătată, instanța de recurs va analiza criticile recursului în raport cu temeiurile legale de casare, fără a influența hotărârea în defavoarea condamnatului.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Prin recursul depus, avocatul Grosu Dragoș își întemeiază criticile în recurs prin prisma temeiurilor de casare prevăzute la pct. 7) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede situațiile în care *instanța a admis o cale de atac neprevăzută de lege sau apelul a fost introdus tardiv*.

Însă, din partea motivată a recursului, se desprinde temeiurile de casare prevăzute de pct. 6) și 8) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, recurentul invocând că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunilor*.

Așadar, Colegiul penal constată că recurentul, deși invoca incidența pct. 7) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu motivează ilegalitatea deciziei în acest sens.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de avocatul Grosu Dragoș nu s-au confirmat în instanța de recurs ordinar, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs invocat în motivare de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că „hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, Colegiul penal constată că nu este incident în speță, dat fiind faptul că, instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante, invocate în apelul declarat de către avocatul Cebotari Angela în numele inculpatului,

întemeindu-și soluția în baza probelor cercetate de prima instanță, verificate și apreciate corect și de instanța de apel prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, descrise și analizate în decizia sa (f.d. 146-164, Vol. II), iar decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, prin care s-a decis corect condamnarea lui Rîșchitor Ion în baza articolelor 179 alin. (1), 155, 197 alin. (2) lit. a), 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal.

La fel, temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, în sensul că „nu au fost întrunite elementele infracțiunii” și motivele în susținerea acestui temei, Colegiul penal a conchis că nu pot fi acceptate, or, aceste motive au fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe, cât și în cadrul instanței de apel, asupra cărora s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului în sentința adoptată (f.d. 96 – 99, Vol. II) și în decizia adoptată (f.d. 151 – 161, Vol. II), pe care Colegiul penal le însușește, ce este conform practicii CtEDO.

Instanța de recurs conchide că, argumentul avocatul Grosu Dragoș precum că „la constatarea vinovăției inculpatului Rîșchitor Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, instanța de apel a luat ca veridice declarațiile martorului Pânzari Sveatoslav, în condițiile în care, acest martor ar fi recunoscut pe Rîșchitor Ion că a trecut prin fața casei lui Baran Parascovia, deoarece acesta este șchiop de un picior”, este o opinie subiectivă formată din propria apreciere a faptei și a probelor.

Mai mult, Colegiul penal conchide că, din textul recursului avocatului se evidențiază că recurentul își motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, în acest sens Colegiul penal statuează că motivele de reapreciere a materialului probatoriu nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal constată că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România din 16.02.2010*, statuează că *art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.*

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent, ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și

întemeiată, iar recursul ordinar declarat de către avocatul Grosu Dragoș în numele inculpatului este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar declarat de către avocatul Grosu Dragoș în numele inculpatului urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1), 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către inculpat la 03.02.2022 și de către partea vătămată Baran Parascovia, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui *Rîschitor Ion XXXXX*, deoarece recursurile sunt declarate peste termen.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat la 12.11.2021 de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui *Rîschitor Ion XXXXXX*, deoarece recursul nu îndeplinește cerințele de conținut.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Grosu Dragoș în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 13 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui *Rîschitor Ion XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **26 mai 2022**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Boico Victor

Diaconu Iurie